

II. číslo roku 2014
pátek 17. října

Festivalové listy

50. Mezinárodní festival poezie

Festival pořádá Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, příspěvková organizace, ve spolupráci s NIPOS ARTAMA Praha, Národním osvětovým centrem Bratislava, Kulturním klubem u hradeb Prostějov - DUHA a Městským kulturním střediskem Dolný Kubín.
Finanční podporu poskytlo Ministerstvo kultury ČR, Město Valašské Meziříčí, CS CABOT a Fond kultury Zlínského kraje.

**kulturní
zařízení**
PROJEKT REALIZOVANÝ SPOLUPRÁCÍ

Rebel Milan Kozelka už nikoho nevytočí. Bohužel

Česká literatura a celá umělecká scéna přišla o zajímavou a svéráznou osobnost. Po dlouhé těžké nemoci zemřel 5. října 2014 v nedožitých 66 letech spisovatel a básník Milan Kozelka, kterého mnozí obdivovali pro jeho otevřenost, zásadovou nekonformnost a vzdor vůči establishmentu. Ať už to bylo v dobách vlády komunistů nebo konzumního kapitalismu.

Pošťoval si proti sobě řadu svých soupeřů. I své někdejší blízké přátele z dob undergroundu. Jeho mnohdy obhroublé básně i komentáře okolního dění jsou nekompromisní. Stejně, jako byl jejich autor. Přesto měl mnoho příznivců, kteří právě tyto jeho vlastnosti obdivovali.

„Milan dokázal spojovat kulturní světy, nebyl zacyklený ve stereotypech, co se týče tvorby i přístupu ke kulturním jevům. Neměl předsudky, dokázal být kritický a věcný, ale také dokázal vyzdvihnout věci, které považoval za dobré a důležité. On byl nejenom básník a spisovatel, performer, ale také výborný editor. A tento editorský přístup v každodenní praxi považuji u něj za výrazný a důležitý. A také se s ničím nesral, byl odvážný a nekompromisní. Právě proto bude v této zemi, kde je přizdisráčství jeden z hlavních národních rysů, tolik chybět,“ říká jeden z Kozelkových přátel, básník Karel Škrabal.

Pavel Stojar

Z wiki:

Milan Kozelka (3. listopadu 1948 Kyselka – 5. října 2014 Praha) byl multimediální umělec, básník a prozaik.

V době normalizace byl perzekvován a několik let vězněn. V 70. a 80. letech publikoval v samizdatech a proslul jako performer – patří mezi první, kteří se u nás prosadili v této oblasti.

V 90. letech se věnuje zejména redaktorské a editorské práci (např. v nakladatelství Votobia), působil na různých vysokých školách jako lektor – rozebírá především témata jako umění, politika, umění a mocenské systémy apod. Založil v Karlových Varech pobočku pražské alternativní organizace Artforum (výstavy, filozofické přednášky, literární festivaly, koncerty jazzové a experimentální hudby). Je iniciátorem antiprojektu Praha - těsto literatury, kterým spolu s Janem Těsnohlídkem ml. odmítavě reagovali na kampaň Městské knihovny v Praze s názvem Praha – město literatury.

Dílo, poezie:

Koně se zapřahají do hracích automatů, Votobia, 1999

Gumové projektily, J. W. Hill, 2000

Foto: www.nedelnichvilkapoezie.cz

Dílo, próza:

Ponorka, Votobia, 2001

Celebrity, Gulu-Gulu, 2004

Život na Kdysissippi, Host, 2008

Údolí pod vysokým nebem, Gulu-Gulu, 2009

Bez adresy, s deštěm v patách, Egoniášovo proroctví, Petřínský samizdat, 2009

Semeniště zmrdu, Teteliště zmrdu, JT's nakladatelství, 2012

Manhattanský deník, Vetus Via, 2012

Ukázky básní:

Římské zvony

Většina spotřebitelů a daňových poplatníků má obavy, že papež František nechá pozatýkat členy Komunistické strany Vatikánu ozbrojenou juntou a vatikánskou gardou, aby poté byli shazováni z helikoptér do kalné řeky Tibery plné krokodýlů nebo odváženi do Brna, na převýchovu tamní oduševnělou poezii, za tichého souhlasu českého disidentsko-policejního kléru a za mediální asistence nadace Člověk v tísni.

Sedm statečných

Pročsávali jsme večerní Prahu - Billy the Kid, Calamity Jane, Bonnie a Clyde, Jesse James, Divokej Bill a já, tvrdý jádro Radikální Antikonceptuální Frakce. Ten večer bylo hodně vernisáží mladých umělců, vesměs bezobsažných sračky a pára nad hrncem. V luftu byla cítit předstíraná levicovost, vypočítaná pravicovým životním stylem. Prošli jsme se mezi snoby a podle stupně zkurvenosti jednali - naházeli jsme jim tam buď slzáky nebo dýmavnice, v několika případech pár odjištěných granátů.

Komunisti

Každej komunista je pacifista, nácek, islamista, feminist, pocikánštěnej antikatólik, prcačkář, zakuklenej buzerant, multikulturalista, chovatel psů z útulků a kdovíco ještě. Chce vás okrást, sejmout, zničit a zadupat do země, tak bacha na něj. Komunisti byli Jim Morrison, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Frank Zappa a hippies. Dávnej Woodstock nebylo nic jinýho než levicovej mejdan ve velkém, to je dnes každému jasný. Komunista se pozná podle blbejch keců, štvavejch letáků a podle toho, že fetuje. Každej komunista je protižidovskej živel a fandí Palestincům. Hlídejte si to.

Houbaři

Angličani vymysleli Hyde Park, Češi jsou výborní houbaři. Japonci mají nejrychlejší vlaky, Češi jsou výborní houbaři. Američani vymysleli rokenrol, Češi jsou výborní houbaři. Němci zdokonalili hankraj, Češi jsou výborní houbaři a respektovaní chalupáři. Italové vymysleli operu, Češi jsou výborní houbaři. Masajové mají největší péra, Češi jsou výborní houbaři. Švýcaři vymysleli Švýcarsko, Češi jsou výborní houbaři.

Básně převzaty z www.nedelnichvilkapoezie.cz

JIŘÍKOVO VIDĚNÍ

Malé smutné balady Tima Burtona

Kulturní událostí letošního roku pro mě byla pražská výstava Tim Burton a jeho svět. V domě U Kamenného zvonu ten trochu potrhlý americký režisér vytvořil celý působivý svět s kresbami, skicami, kolážemi a loutkami ze svých filmů i jiných projektů, doplněný o projekce krátkých i celovečerních snímků. Takže jsme na výstavě strávili nevídané tři a půl hodiny, což se mi asi ještě nestalo, a byl to skvěle investovaný čas.

Ale proč o tom mluvím na festivalu poezie. Zároveň s výstavou totiž vyšlo dobře načasované vydání drobné sbírky 23 básní Tima Burtona Ústříčkova smutná smrt a jiné příběhy. A mé srdce v knihkupectví zaplesalo, protože i v knížce se mu podařilo ukázat další kus jeho bizarního světa na půli cesty mezi horrorem a pohádkou (což v dobách vyprávění příběhů ostatně také často splývalo), doplněný silnou dávkou morbidního humoru, ale někdy i nečekané lidských a citlivých point. Kdo vyrostl jako já na nonsensové poezii Christiana Morgensterna, Emanuela Frynty či T. R. Fielda, tomu tahle sbírka nesmí v knihovně chybět. Ostatně i Burtonovy ilustrace, které dokreslují básně a dávají jim další významy, odkazují na dílo Charlese Addamse a Edwarda Goreyho.

První vydání z roku 2006 bylo bohužel trochu „ztraceno v překladu“, a tak se čekalo, jak to dopadne tentokrát. Své k tomu může říct nový překladatel, Richard Podaný: „Překládat nonsensovou poezii je výtečná zábava, ale svým způsobem špatný nápad, a to z více důvodů. Hlavně proto, že autor, zpravidla mistr své mateřštiny, má možnost využívat to nejlepší, nejznalejší a nejpumpředentnější z celého jazyka, zatímco překladatel je už vázán věcným obsahem originálu. Přesto se po něm chce, aby výsle-

dek byl stejná intelektuální práce. (...) Netuším v tuhle chvíli samozřejmě, jak se překlad bude líbit nebo nelíbit, ale svým způsobem mám čisté svědomí, co se týče vynaložené snahy a péče. Ještě pořád bych každému, kdo nadprůměrně vládně angličtinou, doporučil, ať si přečte originál, ale doufám, že těm, kdo ji nevládnou, se mým překladem nestane až tak hrozné násilí.“

I když se samozřejmě ne vždy může ideálně podařit převést do jiného jazykového světa údernost, rytmiku i významovou sevrěnost Burtonových mikrobásní, můžeme se přesvědčit, že to většinou nedopadlo vůbec špatně. Pojďme tedy spolu nahlédnout do říše malých smutných postmoderních balad. Příběhů plných malých tichých tragédií ze života (a umírání) bizarních outsiderů, jako jsou Čumilena, holka mnohooká, chlapeček s hřebíky v očích, superman The Flek, toxický hoch Roch, Mumino nebo Jimmy, hnusná tučnáči zrůda. Jen škoda, že tu k nim nemáme ty krásné morbidní Burtonovy ilustrace.

Vúdúholka

*Z mnoha bílých hadříků
je poseřitá celička.
Trs barevných špendlíků
trčí jí ze srdíčka.*

*Má hypnotické oči,
jak dva exotické šmuky,
a těmi velmi úspěšně
hypnotizuje kluky.*

*Spoustou různých zombiků
obklopená jak branci je.
Dokonce má i zombika,
co zažíva byl z Francie.*

*Ví však, že nejde z ní odejmout
prokletí bezvýhodné.
Kdyby ji někdo chtěl obejmout,*

špendlíky hlouběji vbodne.

Hlava melouní

*Hlava melouní: zde je.
Celý den zapškle okouní
a umřít si přeje.*

*Jenže tahleta přání
jsou zpropadená věc.
A poslední, co uslyšel,
byl hlučný čvachtanec.*

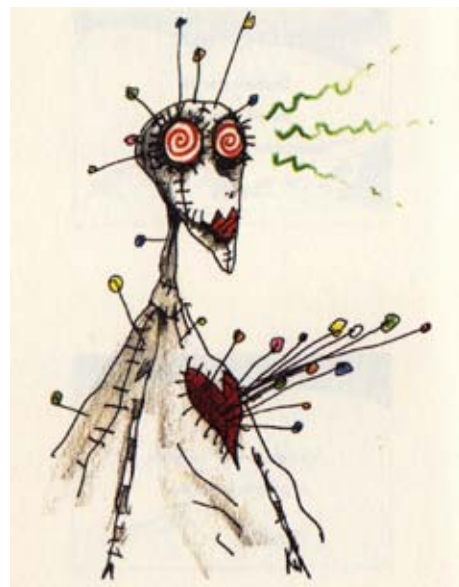
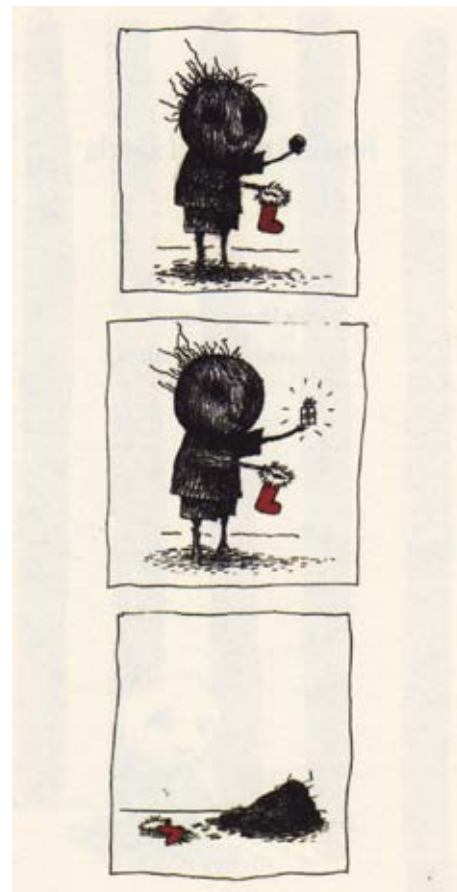
Oharek

*K Vánocům dostal Oharek jako obvykle trochu uhlí
a byl štěstím bez sebe.*

*K Vánocům dostal Oharek místo obvyklého uhlí dáreček se stužkou
a byl z toho perplex.*

*O Vánocích si Oharka spletli s neuklizeným krbem
a vymetli ho na ulici.*

Sepsal Jiří Jurečka

Tereza Kostková:

KDYŽ JSEM RECITOVALA NA VALMEZU, MĚLA JSEM STRAŠLIVOU TRÉMU

Tereza Kostková a Carmen Mayerová

Divadelním zážitkem letošního Mezinárodního festivalu poezie bylo po slavnostním zahájení a losování pořadí recitátorů představení Divadla Viola Hodně smíchu a pár slz aneb Co život dal a vzal Betty MacDonalldové.

V komorním hereckém koncertu se představily matka a dcera, Carmen Mayerová a Tereza Kostková. Zajímalo nás, jaký mají vztah nejen k Betty MacDonalldové, ale k literatuře a poezii vůbec.

Máte rády knížky Betty MacDonalldové? A jaké další autory čtete?

Carmen Mayerová: Čtu všechny kvalitní knihy. A Betty MacDonalldovou mám samozřejmě moc ráda.

Tereza Kostková: Známe i její dětskou literaturu, četly jsme Paní Láryfáry, vlastně všechny její knížky. Hlavně maminka je velký čtenář. Já sice čtu také strašně ráda, ale samozřejmě ještě nemám tolik načteno. Jsem vděčná rodičům, že mi ukázali vztah ke knihám. Myslím, že to je věc, kterou je potřeba děti naučit, aby si uměly poskládat ze slov obrazy a prožít ten napsaný příběh.

A co poezie?

Tereza Kostková: S verši jsem dokonce soutěžila. I tady na Valmezu. Bylo to snad před 22 lety, tehdy jsem objížděla všechny soutěže a právě tady jsem poprvé slyšela úryvek z knihy Vejce a já od Betty MacDonalldové.

Ta dívka, která recitovala, i ten text mě hodně zaujaly. Já jsem tehdy přednášela něco od Ludvíka Aškenazyho.

Carmen Mayerová: Já jsem zase zažila Wolkrův Prostějov. Ale to je už hodně hodně dávno.

Měla jste na recitačních soutěžích dobré umístění?

Tereza Kostková: Vždycky jsem postoupila dál. První kolo bylo v Divadle Viola, recitovala jsem tam Nerudu, a dostala se postupně přes různé přehlídky až do Valmezu. Ale přiznám se, nikdy jsem nedosáhla na nejvyšší příčky. Pamatuji si, že ne každý byl na pódiu superstar, i já jsem měla strašlivou trému.

Je to dobrá cesta k úspěchu například pro budoucí herce?

Tereza Kostková: Takové pohnutky jsem tehdy rozhodně neměla. Bylo mi šestnáct, studovala jsem střední pedagogickou školu a na soutěže jsem šla jenom proto, že jsem milovala poezii. Samozřejmě jsem toužila už od svých pěti let být herečkou, ale že bych usilovala o umístění na Valmezu, abych snadněji získala herecká angažmá, to mě nikdy nenapadlo. Prioritou byla samotná poezie, tu jsem milovala. Teď se tomu ani nechce věřit, ale v pubertě jsem bývala strašně introvertní a poezie představovala můj svět, kterým jsem se zabírala především. Festivaly poezie, to pro mě byl adekvátní prostor a hlavně tu byli lidé, se kterými jsem si rozuměla.

Carmen Mayerová

A také byl zážitek, že jsem poprvé sama vyjela někam dál mimo domov. Víc v tom nebylo. V tom věku mi to bohatě stačilo, není potřeba hned dostat Oskara.

K představení, které jste do Meziříčí přivezly, máte hodně blízký vztah...

Carmen Mayerová: Je to úžasně lidské představení, příběh každodenního života.

Tereza Kostková: Kdyby nás tolik neoslovovalo, tak ho ani neděláme. Vždyť to s Betty a s maminkou táhneme už jedenáctým rokem. Máme proto k představení hodně osobní vztah, naplňuje nás. Je to společná práce, kterou nám režisér připravil přímo na míru. Není to jako u některých jiných inscenací, které děláte jen proto, že vás vyvádí na fermanu.

Máte spočítáno, kolik jste už měly repríz?

Carmen Mayerová: Teď jste nás zaskočil. Ale Viola to bude určitě vědět. Musíme si to zjistit, samotné nás to zajímá

Pro Divadlo Viola je myslím typické, že zde vzniká tolik srdcových hereckých projektů...

Carmen Mayerová: Ano. Buď přichází s inscenacemi sami herci nebo vznikají po společné dohodě s režisérem. Takže se nikdy ne-

stane, že byste něco dělali jen proto, abyste si to splnili a měli za něco čárku.

Tereza Kostková: Jen díky našemu osobnímu nadšení a vkladu můžeme hrát jedno představení tak dlouho. Inscenace se pořád obohacuje životem, ten text je pro nás vlastně jen předloha. Představení je pokaždé jiné.

Carmen Mayerová: Záleží hodně i na publiku. Někdy je to větší legrace, někdy méně. Zažily jsme nespočet podob představení na jediném titulu. Je krásně vidět i to, jak se za ty roky vyvíjí společnost, jak lidé reagují na stejné věci postupem času jinak.

Obě hrajete divadlo, i váš táta a manžel Petr Kostka je oblíbený a respektovaný herec. Je ve vaší rodině povinnost věnovat se herectví?

Tereza Kostková: Vůbec ne. Mám ještě tři sestry, ale jsem jediná, kdo v herectví pokračuje. Zdaleka to u nás doma není povinnost. Mé sestry nikdy neměly ke hraní tak intenzivní vztah, jako já, i když pochází ze stejné rodiny a ze stejného zázemí.

Je hezké, že to dovedete táhnout maminka s dcerou takto společně. Třeba i jedenáct let s Betty MacDonaldovou. Žádná ponorková nemoc?

Tereza Kostková: To by mě ani na vteřinu nenapadlo. Jsme spolu rády doma, na jevišti, prostě všude. Vidíme se vlastně permanentně. A když se nevidíme, tak přesto mám pořád otravuju, volám jí a vyprávím.

Máte raději divadlo nebo film?

Carmen Mayerová: Když je to hezká práce, dobrý režisér, dobrý tým, pěkná věc, tak to vždycky stojí za to. Ať je to film nebo divadlo.

Tereza Kostková: Herecky je to podobné. Jiná je jenom technologie. Při natáčení je to napřeskáčku, pořád na něco čekáte, jiným způsobem se pracuje, ale přistupujete k tomu stejně jako k divadlu a máte z toho stejně dobrý pocit, když je to kvalitní věc. Zažila jsem divadelní představení se špatným vedením, všechno bylo blbě a bylo to příšerné, to mě nenaplnovalo vůbec. Naopak, když je hezké natáčení, tak jste toho úplně plný a vydržíte v zimě i mráz mínus 8 stupňů jenom v tričku.

Carmen Mayerová: Působ divadla je ovšem nezastupitelný. Divadlo má kouzlo, které televize nebo film jako médium nahradit nemůže, divadlo je autentické. I když televize a film nabízí řadu jiných možností, divadlo zůstává základem.

Děkuji za rozhovor, užijte si to ve Valmezu.
Pavel Stojar

Tereza Kostková a Carmen Mayerová

Reduta Blues – jam session Mirka Kováříka s Mišíkovým Čundrgruntem

Dámy a pánové, společně se dnes rozhlédneme v přítmí pražského Jazz Clubu Reduta. Vrátime se v čase do roku 1996, kdy tu vznikly živé nahrávky Mirka Kováříka, Vladimíra Mišíka a jeho příležitostné sestavy ČDG, chcete-li Čundrgruntu, které zjara 2013 vyšly v nakladatelství Galén na dvojbalbu Reduta Blues.

Proč to vzpomínám? 15. srpna 1934 se narodil a osmdesátiny letos oslavil divadelník, herec, moderátor, kulturní publicista a redaktor, též vysokoškolský pedagog, ale nadevším propagátor dosud neobjevených, v minulosti i nežádoucích, zapovězených básníků, recitátor Mirek Kovářík, který pro sebe ten známý Suchého slovní obrat „trocha poezie nikoho nezabije“ povýšil na životní styl prostý básnických klišé.

Víc, než pětáctýřicet let stojí na jevišti a nenapodobitelně interpretuje své oblíbené autory. A mezitím, když to šlo, přednášel, pracoval v rozhlasu, v divadle. Poezii Václava Hraběte představil Kovářík svému publiku tak sugestivně, že pokud jste to zazili, při čtení těch veršů v duchu slyšíte jeho přednes. Mezi prvními u nás recitoval také Ginsberga, Kerouaca a další americké beatniky v překladech Jana Zábrany.

Jako mladý kantor přišel Kovářík, Pražák křtěný Vltavou, na umístěnku do Litvínova a založil v tom severozápadním pohraničí Docela malé divadlo, o kterém se brzy vědělo a mluvilo i v Praze. Od roku 1962 pak vydrželo sedm let. Ale když Jiří Ostermann v roce 1963 zakládal pražskou Violu, Kovářík byl u toho. Hostoval ve Viole s Divadlem V podloubí, hráli tu představení Růže a dvě kosti stehenní, jako alternativu k Ostermannově poetické montáži Komu patří jazz.

Šedesátá léta mu otevřela dveře k rozhlasové práci, ale jako aktivní účastník protiokupačního vysílání v srpnu 1968 musel později opustit angažmá v ústeckém rozhlasu a našel uplatnění, i pro svou milovanou poezii, jako moderátor Porty. Uváděl krajská kola i ty celostátní koncerty až do roku 1990. Mezitím začaly v Malostranské besedě pravidelné Písňe dlouhých cest a postupně se objevily i další podobné laděné akce po celé republice. Na Mirka Kováříka a jeho recitace si nakonec jistě vzpomenu i pamětníci dávných country – folkových Gala Dostavníků ve Valašském Meziříčí nebo účastníci Moravského festivalu poezie.

Další kapitolou Kováříkovy práce je „nekonečný“ seriál pořadů Zelené peří, který se stal průvodcem mladých autorů na cestě do světa respektované poezie. Představuje mi-

Redaktor festivalového zpravodaje Aleš Linduška hovoří s Mirkem Kováříkem na 36. MFP v roce 2000.

lovníkům žánru nové tváře literární scény, neomylně odděluje zrna od plev a s jistotou rozpoznává, kdo je básník a kdo jen píše.

Mirek prožil světovou válku, vystudoval v padesátých letech, „chytil vítr“ šedesátých let, nadechnul se a proplul kalnými vodami normalizace až do svobodných „devadesátek“, které víc přejí „černé ruce“ trhu než jeho milované poezii. Ale nestěžuje si. Dodnes si rozumí s mladými lidmi, přátelí se s jazzmany, folkaři i rockery.

Ivan Blatný v londýnské emigraci uprostřed šedesátých let netušil, že jeho Terrestrial se stala vizitkou Kováříkovy snahy představit publiku jednu z nejmagičtějších básní české poezie. Ani ve snu by autora nenapadlo, že nezničitelný recitátor pak ještě v polovině devadesátých let ozdobí svým přednesem krásné Terrestrial i nahrávky, které se loni staly živým dvojbalbem legendy českého rocku Vladimíra Mišíka, jenž v Redutě, při koncertech s formací ČDG, Kováříkovi ochotně předával mikrofon a sám jeho recitaci doprovázel na kytaru.

Zprvu anglicky zpívajícího Mišíka k české poezii přivedl Josef Kainar, když z kraje sedmdesátých let napsal texty k písničkám, jež zpěvák natočil se skupinou Flamengo na album Kuře v hodinkách. Další Kainarovy texty si už letenský rocker z básníkových veršů vybíral a zhudebňoval sám. A brzy se potkal i s poezií Václava Hraběte, Františka Gellnera, Josefa Škvoreckého, Pavla Šruta... Společné lásky sblíží a bylo jen otázkou krátkého času, kdy si Mišíkovy poetické písničky najdou cestu k srdci Mirka Kováříka. Se společnými pořady v klubech začali už v sedmdesátých letech a v roce 1980 nahráli v sále Malostranské besedy společné album Pár tónů, které přebývají. Na vinylu ovšem vyšlo až o devět let později, na stříbrném kotouči nikdy.

Dvojbalbum Reduta blues je logickým pokračováním té spolupráce. Vladimír Mišík, hudebníci i recitátor, všichni „jedné krevní skupiny“, vedení okamžitou inspirací táhnou tu pomyslnou Kainarovu „černou

káru“ dvěma podzimními večery roku 1996. Kovářík vstupuje do hudby, jindy ho muzikanti v půli básně začínají spontánně doprovázet, další písnička vyplývá z nálady veršů.

Mirek Kovářík recituje svá nejlepší čísla – Hrabětovy básně Půlnoční mše v dešti na prvním disku či Ospalé něžnosti, Reduta blues, Stoptime a Blues pro Vladimíra Majakovského na druhém kotouči, pak (bohužel jen) úryvek Divišova textu Moje oči musely vidět, také skvostnou Kainarovu hříčku Poezie, jak jsi pořád krásná, pak i tu z Porty známou exhibici Jak ulovit štika dlouhou jako stehno antické bohyně. A vedle básní těch nezpochybnitelných klasiků sem patří i detabuizující Babička po pitvě Karla Hynka, ve své době nepublikujícího básníka Máchovského osudu.

Vladimír Mišík s ČDG (Pavel Skála – kytara, Jaroslav „Olin“ Nejezchleba – violoncello, Tomáš Krček – bicí) má na 2CD Reduta blues rovných dvanáct netuctových písní. Očekávaný výběr zhudebněné poezie zahrnuje kainarovskou klasiku Královský večer, Stříhali dohola malého chlapčka a Sochy, též Hrabětovu Variaci na renesanční téma, nebo Jam session s Františkem Gellnerem. Mišík tu ale zpívá i texty Jiřího Dědečka a Vladimíra Mertty a mezi nimi také vlastní, kvalitou textu s ostatními souměřitelnou, písničku Co jsem si vzal, kde pod tím jednoduchým příběhem náhlé samoty, uprostřed nekonečně kalného rána, splétá melodické čarohrátky caleovská kytara Pavla Skály s violoncellem Jaroslava „Olina“ Nejezchleby. A když se ta ranní nostalgie propadne do Mišíkova podvečerního blues, klubové jam session Čundrgruntu s Mirkem Kováříkem dokonale rezonuje s textem Evy Rudyšarové-Mišíkové: „Vypil jsem láhev / a jako když mávne / pocítíl život bez hranic... / stál jsem jen stěží / minul pár věží / prošel pár ulic / nikde nic... / a chvíli po setmění / člověk sám nic není...“

Karel Prokeš

POZVÁNKA NA SOBOTNÍ DOPROVODNÝ PROGRAM

Muziku si Bára Hrzánová užívá společně se synem

Condurango je druh jihoamerického plavivého keře, jehož léčivé účinky se využívají hlavně v homeopatii. Condurango je ale pojmem nejen v botanice a lékařství, ale také na české hudební scéně.

Barboru Hrzánovou jako skvělou herečku zná skoro každý. Nezapomenutelné jsou její filmové role nebo už legendární Hrdý Budžes. Že je i zpěvačkou, autorkou hudby a hlavní osobností kapely Condurango už ale ví málokdo.

Kapelu Condurango založili počátkem 80. let na DAMU herečka Bára Hrzánová s Pavlem Andělem. Později přibyl Vladimír

Kosík a Ivo Novák a v roce 1986 Miloš Šikola. V současném složení (Barbora Hrzánová – zpěv, perkuse, trubka; Vladimír Kosík – zpěv, kytara, harmonika, perkuse; Ivo Novák – kytara, zpěv; Míla Šikola – violoncello) působí Condurango od počátku devadesátých let. Hudba je většinou dílem Báry Hrzánové a Ivoše Nováka, aranžmá písní pak kolektivní prací celé kapely. Texty píše ve valné většině také Bára, v některých písních ale kapela využívá i texty známých spisovatelů a básníků: Federica Garcíi Lorky, Christiana Morgensterna, Otokara Březiny či J. R. R. Tolkiena.

Hudba Conduranga je žánrově nezařaditelná, mísí se v ní šanson s latinskými a – jak kapela sama ráda uvádí – „budějovickými a proseckými“ rytmy. Asi nejvíce Condurango připomíná tvorbu Zuzany Navarové a skupiny KOA. Koncerty Conduranga slibují skvělou zábavu a nevšední hudební zážitky.

Již třetím rokem koncerty obohacuje bigbítová sekce Druhá máma, v níž na basovou kytaru a housle hraje syn Báry Hrzánové Toník Holub a na bicí jeho nerozlučný kamarád Matyáš Mejzr. Oba jsou zároveň protagonisty drsné punk-rockové kapely Siroťčinec. „Když jsme natáčeli desku, opravdickou desku ve studiu, jakou mají Hanka, Helenka i Kája, tak jsem seděla a koukala jsem, jak Tonda nahravá basovou linku a pak housle, a říkala jsem si: Tak teď jsem tedy opravdu šťastná a ještě to navíc vím, že jsem šťastná,“ říká Bára Hrzánová v rozhovoru pro online deník Aktuálně.cz.

Pavel Stojar

Bára Hrzánová se skupinou Condurango

Módní policie

V historických festivalových zpravodajích jsme se dočetli, jak bylo v minulosti bedlivě sledováno, zda je oblečení účastníků akce dostatečně vkusné bez ideologicky nežádoucích výstřelků. V tomto dnes máme velké rezervy, které musíme napravit. Proto zavádíme tuto rubriku.

Jako vzor by soutěžícím měli sloužit zvláště organizátoři a porotci. Na neformálním večírku v kavárně KZ jsme se poohlédli a sledovali, komu to obzvláště padne.

Zaujal nás elegantní černý kostýmek Dany Půstové (na snímku s další naší organizátorkou Hanou Markovou). Zvláště kouzelné

bylo sáčko, které vynikalo neskutečně ladnou kombinací pozitivně šťavnatých zelených puntíků s bílými. K tomu decentní, ale zajímavý účes. Daně zkrátka nebylo co vytknout.

Působivá byla i ležérní elegance slovenského člena poroty Petera Zemaníka. Světlé sako jemně proužkované, ostatní kousky v decentních barvách černé a fialové, vše dokonale padlo. Oceňujeme také švihácké černé brýle s drobným, ale působivým oranžovým proužkem. Snad jen to sako mohlo být trošku míň pomuchlané. Jinak super.

Tak dámy a pánové, pozor na naši módní policii!

Peter Zemaník

Dana Půstová a Hana Marková

Strípky ze zákulisí

* Hanka Marková, zarytý bojovník proti bodovému hodnocení recitátorů, stále usiluje o změnu. Tentokrát to maskovala tím, že zapomněla hodnotící čísla. Naštěstí tato výmluva neuspěla a musela je porotcům dodat. Každopádně, musíme se mít na pozoru. Uznáváme, že umění není o číslech, ale tradice je tradice a odkaz zakladatele inženýra Brolla musí zůstat nedotknutelný.

* Ředitel Kulturního zařízení Roman Štěrba byl natolik zahlcený dohledem nad organizací festivalu, že zapomněl svou dcerku vyvednout ze školky. Na telefonu nebyl k zastížení. Pracovníci KZ z Info - centra se ale nakonec nadřízeného podařilo v budově s naléhavou informací zastihnout a nešťastné dítě tak skončilo v rukou tatínka.

* Na festivalu letos byla opět oživena krásná tradice keramických suvenýrů Karla Hausera, které už zkrátka k tradici tohoto poetického setkání patří. Účastníci tentokrát dostali zvonečky. A protože je to jubilejní padesátý ročník, jsou zvonečky větší než obvykle.

Nové tváře:

Na MFP do Valašského Meziříčí letos přijeli recitovat poprvé. Co je na festival přitáhlo? Jak se jim soutěžilo na pódiu „ve sklepení“? Čím je festival překvapil a čím obohatil? Zeptali jsme se nových soutěžících, jaké jsou jejich první dojmy.

MATĚJ NÁROŽNÝ

Sedmnáctiletý Matěj Nárožný přijel na festival ze Svitav. V prvním kole přednesl úryvek z povídkového souboru Vajíčko od Ludvíka Aškenazyho. Tragikomická povídka je inspirována utrpením Židů během druhé světové války a podle Matěje se v ní skrývá také poučení, které by chtěl předat posluchačům.

Jak ses dostal k recitování?

Přes divadlo. Díky tomu, že jsem začal navštěvovat dramatický kroužek u nás ve Svitavách.

Proč ses letos rozhodl přijet na MFP?

Rozhodl jsem se proto, že tady znám spoustu lidí. Poprvé jsem letos byl na Wolkerově Prostějově a tam jsme se domluvili, že chceme jet zase někde recitovat a setkat se, protože jsme ze všech koutů republiky. Je to příležitost všechny ty lidi potkat, můžete spolu večer zajít do kavárny – nebo tady spíš do vinotéky – a prožít pár příjemně strávených dní.

Jak se ti líbí zdejší atmosféra?

Zatím se mi tady moc líbí, jsem spokojen. Obdivuju, že tady je ten zámeček – nahore se vyspím, dole recituju a mezitím se můžu najíst. Na náměstí je to kousek, vůbec všechno je úplný kousíček. Pořadatelé všechno zvládají – kam máme jít, kde si můžeme co zajistit... Je to tady vážně super, vůbec nic mi nechybí.

A co říkáš na porotu?

No, já vlastně ty české porotce znám, protože jezdí po všech krajských i národních pře-

Matěj Nárožný

hlídkách. Takže už jsem je několikrát viděl a někteří mě „porotovali“. S Janou, tajemnicí, se taky znám velice dobře. A u Slováků mě vždycky překvapuje, jak nahlíží na české texty. Ten pohled mezi českým porotcem a slovenským textem, a naopak.

Vypozoroval jsi něco konkrétního?

Přijde mi, že Slováci si obecně vybírají více lyrické texty. Ty holky, které tady recitují, to opravdu mají v sobě. Prožívají ty problémy a texty. Naopak Češi jdou po nějaké epičtější stránce, snaží se z toho udělat více dramatizaci. To je zatím můj první dojem. Dával jsem si na to pozor a opravdu mi přijde, že Slováci jsou takový lyričtější, citovější národ, víc to prožívají a mají s tím více spojené sami sebe.

Jak hodnotíš konkurenci?

No, ze začátku jsem si říkal, že tady bude velmi vysoká kvalita a vlastně ta první osmička byla velice vysoká. Já jsem byl zrovna mezi ní, tak jsem byl rád, že jsem tam nevytvořil žádný skok dolů. (směje se) Pak, v druhé části, mě celkem překvapilo, že tam není nic moc. Díky bohu, že jsme zakončili druhou skupinu skvělým výkonem. Takže sám jsem

překvapen, co může být pěkný, a co naopak nemůže být dobrý text.

Co sis vybral k recitaci ty?

Já jsem si vybíral text velice dlouho a měl jsem opravdu samá témata totality a podobně, protože jsem se zaměřil hodně společenské problémy. Dlouho jsem vybíral a když se blížilo krajské kolo, tak už jsem si říkal, že se musím rozhodnout, a vybral jsem Ludvíka Aškenazyho. A udělal jsem zřejmě dobře.

S jakým cílem sis text vybíral? Bylo tvým hlavním záměrem diváky třeba pobavit nebo poučit...?

Spíš poučit. Protože ten text ukazuje cestu, kterou člověk musí projít, aby byl pokorný. Ten student ze začátku vůbec nechápe pana Kohoutka, který je velmi sečtělý, mírný. A pak se sám student stane klidným pánem, který přestává být studentem. A popisuje, co těžkého musel prožít, aby přišel ten zlom. Na druhou stranu potom i pan Kohoutek pochopí radost ze života, takže oba se ze sebe navzájem poučí. Vše má své důvody, příčiny, pro a proti a záměry. A to je pro mě metafora toho Vajíčka.

ONDŘEJ ULIHRACH

Ondřej Ulihrach z Liberce se rozhodl interpretovat Ze zápisníku sportovce od známé dvojice Šimka a Grossmana. Pro šestnáctiletého recitátora jsou festivaly poezie skvělou příležitostí, kde se mohou soutěžící navzájem obohatit o různé pohledy na jednu věc.

Proč ses rozhodl přijet na MFP?

Náhodou jsem se o tom doslechl od dvou lidí ze zušky, se kterými tady jsem.

Navštěvuješ i jiné recitační soutěže?

Určitě, třeba teď jsem byl prvním rokem na Wolkerově Prostějově.

Zaujal tě tento festival něčím?

To místo se mi zalíbilo, protože si myslím, že je tady dobře využitý prostor. Celkově, ten malý zámeček, sklepení je taky výtečné... I ten sál, člověk by si neřekl, že se tady něco takového nachází, když se koukne zvenku. Atmosféra na přednášení je tady výtečná.

Jak vnímáš konkurenci?

Jsem docela rád, že si takhle můžeme všichni navzájem něco předávat a čerpat ze sebe.

Zaujal tě třeba dnes někdo, koho jsi viděl?

Určitě tu takový byli. Teď v té předposlední

části, přesně si nevzpomenu jména, ale například kluk s černými vlasy a černou košilí (Pozn. red.: Peter Podolský). Jeho projev i s tím textem byly fajn. Ale zaujali mě i další, více případů. Rozhodně to jsou většinou věci, které něco hlubšího říkají. Ty mě vždycky zaujmou.

A ty sám si vybíráš texty na přednes podle čeho?

Lidi u nás v zušce vždycky odříkají text, co jim nějak vyberou, a relativně někdy líp než já. (směje se) Ale já si ten text vybírám sám a tenhle je takový jiný. Já jsem ve všem strašně moc expresivní, protože jsem od malička

hrozně vyskákanej, tak jsem se potřeboval na něčem zklidnit a být civilní. Tak jsem si vybral tohle. A texty si vybírám za tím účelem, že v nich musí být něco, co by z nich vyzařovalo. Že to nejsou jen takové hrátky se slovy. I když – ty jsou taky někdy fajn.

Co si vy, účinkující, z takových festivalů odnášíte?

Kromě permanentní nevyspalosti si odnášíme určitě dost nových poznatků a náhledů. Například na texty, které jsme slyšeli od někoho jiného někde jinde. Přináší nám to ten náhled ostatních lidí a jinou možnost ztvárnění, jiným pohledem.

Bára Sobotková

RADKA SOLÁROVÁ

První den recitovala Radka Solárová ze slovenského města Michalovce Žalospev nad Ignaciom Sanchezom Mejiasom od Federika Garcíi Lorca a přiznala se, že ve volném čase čte docela jiné věci, než které si vybírá k přednesu.

Kdy jsi začala recitovat?

No, začala jsem, když jsem měla zhruba šest roků. Asi proto, že mi mamka říkala, že moc mluvím. A pak už to šlo všechno ruku v ruce s dramatickým kroužkem. Jedna část, právě recitace, mi byla bližší než samotné herectví.

Podle čeho si vybíráš texty?

Většinou se radím se svojí učitelkou a ta mi dá na výběr. Ale obvykle se to snažím ladit spíše melancholicky nebo vážněji, už dlouho jsem neměla nic vtipného.

Inspiruješ se v tom, co čteš?

Většinou ne, paradoxně poezii moc nečtu.

Radka Solárová

Ondřej Ulihrach

A když už, jenom v rámci dramataku. Čtu úplně jiné věci.

Ty jsi tady letos poprvé. Znáš se tu s někým, nebo jsi tu sama?

Jo, znám tu lidi z Košic a taky z jiných soutěží. My, co už se známe i z minulých let a jiných soutěží, jsme taková skupinka.

Držíte si navzájem palce, nebo mezi vámi panuje spíše rivalita?

My se na sebe spíše těšíme. (směje se)

A co tě tady zaujalo?

Hlavně ta atmosféra, je to tu úplně jiné než na slovenských soutěžích. Mám pocit, že je to tu více přátelské, spíše festival než soutěž.

Máš nějaké očekávání?

Chtěla jsem tady slyšet i jiné lidi, jak recitují, protože jsem slyšela, že úroveň tohoto festivalu je velmi vysoká.

MARTIN MOKRÝ

Martin Mokrý z Jeseníku naservíroval posluchačům ukázkou od svého oblíbeného autora Woodyho Allena. Komickou povídkou Kdyby byli impresionisté dentisty.

Jaké jsou tvé první dojmy z tohoto festivalu?

Máte hezký zámek. (směje se) Zaujala mě tady ta příjemná, skoro bych řekl až komorní, atmosféra.

Máš nějaké rituály nebo zvyky před tím, než jdeš na pódium?

Většinou si upravím kalhoty, ale určitě to není rituál. Spíše se snažím těchto věcí vyvarovat, abych nebyl potom na něčem závislý.

Podle čeho si vybíráš texty?

No, v našem dramatickém kroužku máme velký štos papírů, a v tom štosu papírů se tyhle texty pohybují. A já hrabu, hrabu, až si nějaký vyberu.

Máš tady hodně známých?

Je tu pár lidí, které jsem viděl letos na Wolkeráku, a pak ještě někoho z dřívějšíka.

Máš nějaký vzor, kterým se inspiruješ? Třeba osobnosti z divadelního nebo filmového průmyslu a tak?

Je to právě Woody Allen, od kterého tady mám text. Je to jeden z mých oblíbených autorů. A jinak mám rád Divadlo Jára Cimrmana.

Nika Reiler

Martin Mokrý

Susan Thomas:

KDYŽ PÍŠU, TAK HLAD – NEZNÁM A TELEFON – NESLYŠÍM.

Poznáte umělce na první pohled? A co spisovatele? No, čistě mezi námi, já s tím mám taky trochu problém, nenosí to přece vyšité na tričku. A tak se mi jednou stalo, že jsem se rozpovídala se svou kamarádkou z univerzity a dozvěděla se informace, které mi trochu vzaly dech a vrátily naději v lidskou snahu a tvořivost. Ona kamarádka, řekněme jí třeba Susan Thomas, totiž vloni vydala první knížku! Protože se sama řadím k šuplíčkovým pisálkům, rozhodla jsem se jí vyzpovídat a podělit vám (i sobě) něco málo z tajemství tvůrčího procesu.

Na začínající autorku jsi velmi mladá (pozn. red. autorce je 22). V kolika letech jsi začala psát a jak dlouho ti to trvalo?

Psát jsem začala v sedmi letech pod nátlakem paní učitelky, jakmile jsem se naučila držet tužku v ruce. :P Postupně jsem si však zamilovala knihy a ve čtrnácti začaly mé první pokusy o literární tvorbu. Knihu *Nenávidím* a *miluji* jsem napsala v osmnácti. K příběhu mě inspiroval sen. Nejprve jsem sepsovala různé poznámky, dialogy na papír, pak jsem si řekla, že by z toho mohl být čtivý příběh. Knihu jsem dopsala asi za půl roku, ale pracovala jsem na ní ještě další dva roky. Ze začátku měla asi 1000 normostran, a tak bylo třeba hodně pasáží zkrátit či rovnou vyškrtnout.

O čem tvá kniha je? Aspoň ve zkratce.

Je o jedné křehké, leč mi velmi sarkastické dívce Alyson s neomylnou pravačkou, která se tragickým souběhem událostí stala Lovkyní upírů. Přes den žije skoro normální život středoškolačky, ale v noci tajně pátrá po krvežíznivých. Urputně hledá mocnou upíří krásku Marion, která nechala vyvraždit její rodinu a Alexe, její tajnou lásku a současně jednoho z členů klanu Lovců, proměnila v upíra. Alyson přísahala, že se jí pomstí. Takže pro toho, kdo hledá upíří fantasy s drsnými bojovými scénami a působivými dějovými zvraty na pozadí milostného příběhu, by mohla být moje kniha trefou do černého.

Kde jsi brala inspiraci? Šlo to samo, nebo jsi měla nějaký příběh už dlouho v hlavě a odhodlávala ses k prvnímu kroku?

K sepsání příběhu mě inspiroval sen. Byl tak živý, tak dramatický, že jsem ho nedokázala zapomenout. A tak jsem začala uvažovat, co hrdiny ze snu dovedlo k jejich zápolení. Užila jsem si u toho hodně zábavy, naprosto mě to pohltilo. A tak jsem asi za dva měsíce měla kostru příběhu, i osudy všech hrdinů.

Vyskytly se během toho psaní nějaké krizové chvíle? Kdy už jsi prostě nevěděla jak dál, chtěla to vzdát nebo všechno smazat a zahodit?

Taková chvíle u mě naštěstí nenastala. Než jsem začala psát, měla jsem zhruba rozvrhnutu, co se v příběhu na určitém místě stane. Krušné chvíle jsem však zažila při vymýšlení historie postav, reálií tohoto vymyšleného světa a občas i při vkládání náznaků o budoucím ději do příběhu, tak aby vše sedělo a nebyly v ději věcné zádržely a logické zkratky.

Podle čeho ses rozhodovala o jménech, formě příběhu, stylu vyprávění a podobně? Potřebovala sis dohledávat nějaké informace?

Jména jsem vybírala na základě sympatií. Našla jsem si seznam anglických jmen a vybírala a vybírala, až jsem našla ty pravé. Je pravda, že v průběhu psaní jsem dvěma postavám změnila jméno na jiné, které mi k nim pasovalo více. Také jsem v průběhu psaní přečetla knihu o tvůrčím psaní, ale necha-

la jsem se jí a ještě dvěma dalšími inspirovat až po přepisování. Tehdy mě ještě nenapadlo, že psaní je z velké části řemeslo, a tak by mělo mít určité prvky.

Jak probíhá ten proces mezi dvěma fázemi: napíšu knihu - prodám knihu?

Nejprve jsem se sama musela vnitřně přesvědčit, že chci knihu opravdu vydat. A to byla asi ta nejtěžší část. Myslím, že hodně autorů odloží své knihy do šuplíku, protože se bojí, že nejsou dost dobré. I já měla pochybnosti, na druhou stranu jsem věděla, co chci knihou říct a proč jsem zvolila právě takovou pointu příběhu. Hnací silou pro mě byla i podpora mé mamky, bez ní by určitě kniha nespátřila světlo světa v papírovém vydání. Poté jsem zkusmo napsala do asi dvaceti nakladatelství – neměla jsem tehdy ještě přehled, a tak mi většina z nich napsala, že nemají zájem o žánr či nevydávají tvorbu začínajících autorů. Po půl roce se mi však ozvalo nakladatelství Alfa-Omega s tím, že by rádi zařadili mou knihu do edičního plánu.

Uvažovala jsi někdy nad tím, že bys místo klasického nákladu knihu prodávala přes internet, třeba jako pdf soubor?

Ano. I nad tím jsem uvažovala, ale asi převážil můj sen mít knihu vytištěnou. Nejsem příznivec čtení knížek z monitoru počítače, ani z čtečky. Nenašla jsem si k tomu cestu. Stále se mnohem raději zašiju na gauč nebo do křesla s reálnou knihou v ruce. Ale když to zpětně reflektuji, myslím, že pro začínajícího autora může být vydání knihy v pdf souboru mnohem pohodlnější a levnější cestou, jak své dílo zprostředkovat čtenářům.

Komu je tvá kniha určena?

Všem, kdo se rádi začnou do napínavého příběhu, který jim přichystá plno překvapení. Mají rádi vtipné, inteligentní a občas i dosti sarkastické komentáře a monology. Všem těm, kdo si chtějí z příběhu něco odnést, ale ne formou poučování. Pro ty, kdo milují upíří fantasy a možná i pro ty, kteří ji nenávidí. Možná je to příběh spíše pro dívky, možná se však mýlím.

Je rozdíl mezi druhy čtenářů? Myslím tím, jestli třeba některé skupiny hltají konkrétní věci, žánry, charaktery... Sledovala jsi to během psaní?

Na to jsem při psaní vůbec nemyslela. Psala jsem prostě příběh, který mě moc bavil. A vytvořila svět, do jehož pavučin jsem byla rychle lapena. Jinak každý čtenář má určitě rád různé žánry, ale nedá se to takto zobecnovat. Třeba mě příliš neláká čtení detektivek, třebaže jako malá jsem je v televizi sledovala moc ráda.

Setkala ses už s nějakými jinými spisovateli?

Párkrát jsem byla na autorském čtení některých spisovatelů. Je příjemné vidět ty, kteří příběhy vytváří. Ze zahraničních autorů mi utkvěla nejvíc v paměti přednáška britského spisovatele a novináře Toma Hodgkinsona o jeho konceptu lenosti, kterému se věnuje v knihách. Byl velmi šarmantní a zábavný. A možná jsem i hodně autorů minula na ulici, aniž bych věděla, že knihu vydali.

Co podle tebe dělá člověka spisovatelem? Sláva, kniha, označení médií?

Těžko říct. Možná je to pocit radosti a hrdosti nad sepsaným dílem, možná i počet čtenářů a zájem médií. Možná je to ale jenom to, že člověka baví skládat slova na papír a vytvářet z nich příběh, i kdyby si ho nikdo jiný nepřečetl.

Co bys řekla o lidech, kteří se považují za spisovatele, ale ve skutečnosti nepíší zatím nic? Ti, kteří se zdráhají začít, takže si nosí své nápady jen tak v sobě?

Zatím jsem se s nikým takovým nesetkala, tak to nedokážu posoudit. Určitě však může být skvělé vymýšlet příběhy pro sebe a dělat tím radost aspoň sám sobě. Každopádně už z toho slova spisovatel vyplývá, že je důležité něco napsat. Takže určitě by to chtělo začít a třeba postupně svůj um vypilovat. Hodně pomáhá čtení knih. Dají se sehnat i knihy o psaní, ale nejdůležitější je podle mě mít co říct.

Co si myslíš o tzv. psaní do šuplíčku?

Inu proč ne? Psaní je o tvorbě, o dobrém pocitu. A pokud někdo raději píše do šuplíčku, je to jeho právo. Třeba ještě hledá ten správný příběh, nebo se chce naučit lépe zastihnout myšlenku, lépe vybarvit atmosféru v příběhu. Sama jsem napsala ještě dvě knížky před knihou Nenávidím a miluji. A myslím, že obě zůstanou navždy v šuplíčku.

Chystáš se napsat ještě něco jiného krom novinových článků?

Mám v plánu napsat ještě další příběh, ale zatím z časových důvodů se do něho nepouštím. Vím, že jakmile začnu psát, nedokážu přestat. A to se mi během semestru příliš nehodí. Nejspíš ti pravým časem budou letošní Vánoce. Už se na to těším.

Co myslíš, existuje na psaní talent, nebo se to dá „natrénovat“?

Určitě člověk musí mít talent na psaní, ale z větší části je to řemeslo. Čtením knih se dá naučit struktura příběhu, vyjadřování. Otázkou však je, co člověk ze slov stvoří. Na

druhou stranu drilování psaní musí být podle mne něco hrozného, pokud by mě to netěšilo, nemohla bych psát. A drilem se určitě radost časem ztratí. Ovšem určitě se dá tvůrčímu psaní přiučit, existují různé knihy, kurzy i setkávání nadšenců, které mohou člověku dodat inspiraci, správnou formu a odhodlání psát.

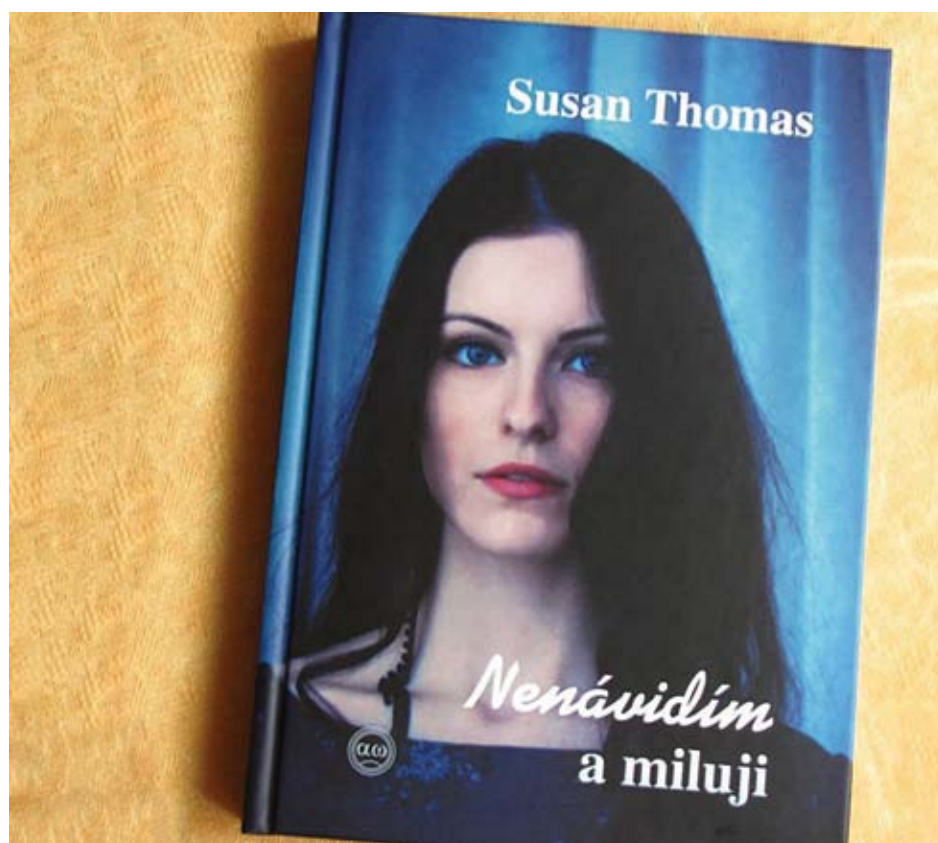
Co pro tebe znamená psaní? A co poezie?

Psaní je pro mě flow aktivita (*pozn. red.: Flow fenomén je jev, kdy člověk při své aktivitě zapomene na vše ostatní*). Je to chvíle, kdy se čas zastaví. Hlad – neznám, telefon – neslyším. Soustředím se jen na psaní, na vymýšlení zápletky a zamilovávám se do svých postav, i těch špatných. Poezie je pro mě působivým vyjádřením myšlenek, pocitů a nálad člověka. Je to něco velmi niterního. Jen musím mít dostatek času se do básně vcítit, kniha poezie se snad nedá přechíst za jedno odpoledne. Nebo by mi přinejmenším nic nepřinesla. Raději ji ochutnávám postupně.

Představ si, že se tvá kniha stala trhákem příští sezony, co bys chtěla, aby se tě novináři zeptali a jak bys na to odpověděla?

To je dobrá otázka k zamyšlení. Svou knihou určitě světový mír nezajistím. A tak bych chtěla, aby se mě zeptali, zda si myslím, že mohou knihy vdechnout život nejen postavám, ale i dodat nový impuls do života čtenářům. A já bych odpověděla ano. Sice by to nebyla ta nejvýřečnější odpověď, ale pravdivá.

Ptala se Nika Reiler.

Libor Vacek:

NEMÁM RÁD, KDYŽ SE NĚKDO PŘEDVÁDÍ

Jméno Libora Vacka můžeme mít v paměti uložené ve spojitosti s Českým rozhlasem. Málokdo by do něj ovšem řekl, že je vystudovaný ekonom. Tato osobnost se na Mezinárodním festivalu poezie objevuje s určitou pravidelností a letos se ujala role předsedy poroty. Po skončení pátečních představení jsme jej na chvíli zastavili a zeptali se ho na dojmy z prvního dne festivalu.

Jaké jsou vaše dojmy z účastníků na konci prvního dne?

První pozitivní zjištění je, že jich je tak moc. V této chvíli je to ale poněkud trpké konstatování, protože je náročné si to všechno vyslechnout. Ale samozřejmě je dobře, že sem přijelo tolik lidí. To je jedna věc. Pokud bych to měl zjednodušit, řeknu, že v první kategorii zatím převládá nadšení nad uměním. Zvládnutí interpretačního řemesla tam bylo poměrně málo, ale to nevadí, to časem přijde. Druhá kategorie je naopak spíše charakterizovaná zráním a zkušeností. Většina z těch účastníků, ne-li všichni (to si teď nejsem jistý), už tady několikrát byla a je znát, že se stále někam posouvají a interpretačně zrají. Je to zcela určitě vidět na těch známkách.

Když už jsme u těch známek, co říkáte na to, že především v první části dne se porotci ve svých hodnoceních shodovali?

To bodování je samozřejmě jenom hra, ale je to také bezprostřední odraz stavu mysli těch sedmi lidí, kteří ta čísla mají k dispozici. Proto je nás sedm a proto jsme taky poměrně různorodí, ať už svým povoláním nebo zkušenostmi, aby ten pohled na výkon byl z různých stran. A někdy se to projeví, na známkách je vidět, že na každého působí ten výkon trochu jinak. Já rád říkám interpretům, že když se náhodou porota takto shodne a sedm individualit, sedm pohledů na jeden výkon, se začne sobě podobat, je to nějaký signál pro interpreta a měl by se nad tím zamyslet.

Letos je zde mnoho mladších interpretů, myslíte si, že stoupá zájem o poezii?

Rád bych, aby tomu tak bylo, ale obávám se, že tomu tak není a zájem nestoupá. Těžko říct, já vlastně nevím.

Snažíte se to třeba nějakým způsobem ovlivnit, když pracujete jako dramaturg v Českém rozhlasu?

Jo, ale na stanici, na které to momentálně moc ovlivnit nejde, takže na to úplně vliv nemám, byť bych ho rád měl. Dvojka

Libor Vacek

Českého rozhlasu nemá zrovna mladou klientelu. Naši posluchači jsou převážně staršího věku a ty už není moc třeba přesvědčovat. Oni to ani nepotřebují, protože spousta z nich už takovou zálibu má, takže by to byla zbytečná práce. Na to se celkově těžko odpovídá, protože to občas vypadá tragicky, pak to zase vypadá, že mladé lidi zajímá všechno možné, jenom ne něco, čemu se dá říkat poezie. A pak se ukáže, že to zase není tak úplně pravda. A sentimentální vzpomínky a řeči o tom, jak bývávalo dobře, taky nejsou pravda, protože ono zas tak o moc líp nebývalo. (smích) Já bych si nedělal iluze, myslím si, že v každé generaci se najdou lidé citliví a vnímaví, kteří si nějakou formu poezie kolem sebe najdou. Že jich není extrémně mnoho, je taky možná dobře. A možná, čert ví, co všechno je poezie. Co já vím?

Je něco, co vždycky rád vidíte, nebo naopak něco, na co máte „alergii“?

Velmi jednoduše, nemám rád předvádění se a naopak jsem velmi potěšen, když slyším něco velmi pravdivého. Když ten člověk sebere odvahu, a ono to opravdu chce odvahu, něco ze sebe a za sebe tomu divákovi říct, když slyším, že se se mnou dělí o nějaké ty pocity, zážitky a názory, o svoje myšlenky,

a je to pravda... Když je to opravdu to, co si myslí, tak mě to potěší vždycky. A naopak mě naštve, když se přede mnou někdo předvádí a myslí si, že mu to zbaštím.

A dokáže to rozlišit i prostý laik v obecnstvu, tu opravdovost?

Určitě. Nepochybně.

Ještě bych se ráda zeptala, jestli cítíte rozdíl mezi českými a slovenskými účastníky. Zaslechla jsem kohosi říkat, že například Slováci jsou ve výběru textů spíše lyričtější...

Víte co, já už jsem takovýchto úvah za ta léta, co sem jezdím, zažil spoustu. Někdy to byla trochu pravda, někdy méně. A dneska si nakonec myslím, že je to vlastně úplně jedno a že takové rozdíly vlastně ani nejsou. Kdybychom se podívali více zblízka na jednotlivé interprety, tak zjistíme, že najdeme ty lyričtější nebo expresivnější projevy u zástupců obou národů. Já si myslím, že nejsou žádné národní charakteristiky, jenom nám to tak může občas připadat, ale nemusí to být úplně pravda.

Děkujeme za rozhovor!

Ptaly se Bára Sobotková a Nika Reiler.

Na pultech...

Dorota Masłowska: Zabíla jsem naše kočky, drahá

Odeon, 2014, přeložila Barbora Gregorová

Enfant terrible polské literatury opět nabídl světu další ze svých sarkasmem kořeněných jednohubek. Román o dvojici módou posedlých Američanek, které razí heslo „Smrt mužům“, je satirickým pojetím současných společenských tendencí. Stylisticky experimentální Masłowska ve své nové knize předvádí rytmicky cynický literární punk a jako i v předchozích dílčích jí to vychází.

Jan Němec: Dějiny světa

Host, 2013

Tento z části biografický román začínajícího autora Jana Němce sbírá ocenění snad od chvíle, kdy spatřil světlo nad tiskárnou. Takhle má už ve sbírce prestižní Cenu Evropské Unie, Česká kniha 2014 a nominaci na Magnesii Literu a Cenu Josefa Škvoreckého. Už jenom anotace je lákavá! „Napadlo vás někdy, jak by vypadal příběh napsaný paprskem světla? Za prvé, nebyl by to obyčejný příběh, ale neobyčejný osud; za druhé, jeho hrdinou by byl fotograf, opatrovník světla; a za třetí, byl by to osud plný stínů, samozřejmě.“ Vše se točí na pravděpodobnostní rovině okolo osobnosti fotografa Františka Drtíkova. Pokud jste fanoušci Bohyně od Tučkové nebo jiných děl vycházejících z pečlivě prostudovaných reálností, nepřekvapí mne, když se necháte unést i tímto románem o putování světelného paprsku skrze sklo a stín.

Liao I-wu: Hovory se spodinou. Dvacet pět osudů z okraje čínské společnosti.

Mladá fronta, 2013, přeložila Zuzana Li

Jméno Liao I-wu není na tomto festivalu novinkou, každý rok je citován minimálně jednou a pokaždé se zažírání se stejně zdrcující syrovostí svých textů do posluchačů. Autorův šílený a intenzivní příběh plný jeho vlastních tragédií a především osudů lidí okolo něj se do jeho díla vepisuje s takovou silou, že po přečtení jednoho textu potřebujete pár minut na rozdýchání. Od této knihy nečekejte rozhovory uhlazeného žurnalistického formátu, Liao je zaznamenává z nahrávek i z paměti a vsazuje je do rámce historických událostí, o kterých byste raději ani nevěděli, jak jsou hrůzné. Dvacet pět obrazů lidského utrpení není zoufalý sadomasochistický výkřik do tmy nebo snad žebráni o pozornost, se kte-

rým se můžeme často v knihkupectví setkat. Je to sdělení, morální poselství psance, který vám ukáže, co všechno dnešní svět může být. A že z toho budete mít husí kůže...

Philip G. Zimbardo: Luciferův efekt: jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí.

Academia, 2014, překlad Marika Králíková a Radek Kašpar

Jen málokdo neslyšel o eticky sporném Stanfordském experimentu a jeho ústřední vedoucí postavě: psychologu Philipu Zimbardovi. Tento titul není jeho prvním literárním počinem, ale na rozdíl od předchozích knih pojednává podrobněji o celém průběhu experimentu, během kterého byli studenti rozděleni na vězně a dozorce a už jenom tohle náhodné přiřazení rolí v nich probudilo netušenou agresivitu. Zimbardo se zamýšlí nad okolnostmi, které v lidech vyvolávají (nebo snad odhalují) krutost a morální apatii, také pojmenovává typy hrdinů, zmiňuje nejedno etické dilemma a podobně laděné psychologické experimenty, jejichž závěry byly stejně překvapující jako zdrcující. Nemusíte se ovšem bát, že by vás tato tlustá kniha nudila, na odborný text je napsaná velmi čtivě a zajímavě. Musím vás ale předem varovat: vzbudí ve vás tolik otázek nad tím, kde končí a začíná lidskost, že nebudete moci v noci spát.

Etgar Keret: Najednou někdo klepe na dveře

G plus G, 2014, přeložily Tereza Černá a Magdalena Křížová

Izraelský autor se v jednom rozhovoru pro Literární noviny vyjádřil, že nosí pořád tenisky, protože „nikdy nevíte, kdy budete muset začít utíkat“. Tento soubor povídek je s jeho výrokem vnitřně konzistentní a elegantně pokračuje v tradici, kterou nasadila jeho předchozí sbírka *Létající Santini* (2005). Co můžete čekat? Příběhy malých lidí, které byste klidně mohli minout na ulici bez povšimnutí, ale když se zastavíte, zjistíte, že vlastně nic a nikdo není tak obyčejný, jak byste mohli usuzovat. Zamýšleli jste se například někdy nad tím, jestli existuje paralelní svět, ve kterém by se všechny vaše lži stávaly pravdou? Originalita a autentičnost Keretových povídek je protkána nitkami humoru, ale přesto nezapomíná na kontext atentátů sužovaného Izraele.

Nika Reiler

Na opasku nosí pouta a obušky, uvnitř mají poetickou duši. Skládají básně a ani o tom neví

Co má poezie a policie společného kromě počátečního písmena? Spojnice mezi těmito poněkud vzdálenými oblastmi se začala rýsovat letos na jaře v Brně, když se parta nadšenců rozhodla proměňovat tiskové zprávy městské policie v básně. Nijak je nepřepisují, jen rozčleňují do veršů.

Z čistě recesistické zábavy nakonec vznikl brněnský fenomén. Facebooková stránka *Městská poezie Brno*, na které její tvůrci zveřejňují tiskové zprávy policejních mluvčích ve formě básní psaných volným veršem, si během pár týdnů získala přes dva tisíce fanoušků. Se stoupající popularitou začala být sociální síť netradiční básnické tvorby malá, proto se nyní chystá knižní publikace. Ze čtyřiceti tisíc potřebných k vydání sbírky se zakladatelům *Městské poezie Brno* podařilo sehnat už přes polovinu.

A co na to brněnští strážníci? Někteří z nich sami také přispěli na vydání knižní podoby básní. Tiskové oddělení dokonce slíbilo, že všechna vydání *Hořícího pařezu*, jak zní název připravované sbírky, podepíše. Sbírkou bude obsahovat symbolický počet básní – 156.

Bára Sobotková

Ukázky básní:

*Tam u splavu seděl
zvláštně se chovající muž
který prý hrabal díru do země
a strkal do ní hlavu*

*pěťadvacetiletý muž
bude správnému orgánu vysvětlovat
návštěvu skákacího hradu*

*nato se dotýčná
pokusila strážníky napadnout pěstmi,
a začala po nich
z rozbité sklenice házet
nugátovou pomazánku*

Maria Bláhová

Roman Poliak

Viktória Revajová

I. kolo / 1. kategorie

	Jméno Příjmení	Autor Název textu	David Kroča	Soňa Pariláková	Hana Kofránková	Libor Vacek	Jaroslava Čajková	Aleš Vrzák	Peter Zemaník	Počet bodů	po- radí	Čas
1	Mária SCHUMEROVÁ	Rabindranáth Thákur Záhradník	7	7,5	7	7	7,5	8	7	36	2.-6.	4:29
2	Johana VAŠKOVÁ	montáž z textů Khaleda Hosseiniho... Afghánistán	6	6	8	8	8,5	8	6	36	2.-6.	7:56
3	Roman POLIAK	Jana Beňová Kam v Bratislave	6	7	6	8	7	6	7	33	10.	9:15
4	Dominika ŠTUBEROVÁ	Dyane Légerová Příbeh...krásy plyn- úcho času	5	5,5	5	5,5	5	5	5	25,5	19.- 21.	6:06
5	Katarína KRAJČIOVÁ	István Orkény Niekoľko možností sebarealizácie	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	5	4	31	13.- 14.	7:19
6	Matěj NÁROŽNÝ	Ludvík Aškenazy Vajíčko	7	7,5	5	6	6	6	6	31	13.- 14.	5:31
7	Viktória REVAJOVÁ	Johanna Sinisalo Hanna	6	6	7,5	6,5	7,5	6	6	32	11.- 12.	9:40
8	Tereza SVĚŘÁKOVÁ	Arkadij Averčenko Zločin herečky Maryskinové	6	7,5	7,5	8	5,5	8	7	36	2.-6.	9:39
9	Romana MILOSCHEWITZOVÁ	Jacques Prévert Flašinet	4	4	5	4,5	4,5	4	4	21	28.- 30.	2:57
10	Maria BLÁHOVÁ	autor neznámý-lidová poezie Svatojánské zaříkání milého	5	5	4	5	6	5	5	25	22.- 23.	2:32
11	Josef ŠIŠULÁK	Rudolf Křesťan Snažení	4	4,5	4,5	5	4	4	3	21	28.- 30.	4:52
12	Ondřej ULIHRACH	Miloslav Šimek a Jiří Grossmann Ze zápisníku sportovce	3	4	4	4	5,5	5	4	21	28.- 30.	6:09
13	Eliška JECHOVÁ	Ivan Vyskočil Jak jsem neprokázala dramatický talent	5,5	5,5	5	6	4,5	5	6	27	17.	5:34
14	Klára MADUNICKÁ	Rudolf Dilong Světě rozjímání	5	5,5	5	5	5	5	6	25,5	19.- 21.	6:23
15	Kamila SVÁROVSKÁ	Petr Nikl Pohádka o X	5	4,5	4	5	3,5	6	5	23,5	25.- 26.	3:42
16	Eva HADRAVOVÁ	Daniil Charms Jau	8	6	6,5	8,5	6,5	7	8	36	2.-6.	6:30
17	Adéla PONĎELÍČKOVÁ	Stephanie Perkinsová Polibek pro Annu	6	5,5	5	5	4	5	5	25,5	19.- 21.	6:49
18	Alžbeta KOVANIČOVÁ	Terézia Kovaničová True story	5	7,5	5,5	4	5,5	5	5	26	18.	7:17
19	Vojtěch HEJTMÁNEK	Pavel Cmíral Je pařák a my zíráme	5	4,5	6	4	5	4	5	23,5	25.- 26.	3:30
20	Peter PODOLSKÝ	Jan Těsnohlídek ml. Neprekážať	6,5	7,5	6,5	6,5	7	7	7	34	8.	5:20

	Jméno Příjmení	Autor Název textu	David Kročá	Soňa Pariláková	Hana Kofránková	Libor Vacek	Jaroslava Čajková	Aleš Vrzák	Peter Zemaník	Počet bodů	po- řadí	Čas
21	Jakub HRUZA	Josef Kroutvor Hračka	5	5	5	5	6	4	3	24	24.	4:11
22	Radka SOŠÁROVÁ	Federiko García Lorca Žalospev nad Ignaciom Sanchezom Mejiasom	5	6,5	7	5	6	5	5	27,5	16.	6:01
23	Frederika KAŠIAROVÁ	Jacques Prévert Výber	6,5	7	8	7	7,5	5	7	35	7.	5:55
24	Tajana HEVESIOVÁ	František Švantner Prízraky	6	6,5	7,5	6,5	6,5	7	7	33,5	9.	8:53
25	Martin MOKRÝ	Woody Allen Kdyby byli impesionis- té dentisty	6,5	6	6,5	7	5,5	7,5	6	32	11.- 12.	4:59
26	Lenka STRÁDALOVÁ	Petr Šabach Voda sešťávu	6	6,5	5	5,5	4,5	6	6	28,5	15.	3:33
27	Kristýna KRULIŠOVÁ	Květa Legátová Ježibaba	5	5,5	5	5	4	5	5	25	22.- 23.	3:36
28	Dalimil ŠEVČÍK	Fjodor M. Dostojevskij Úryvek z románu Bratři Karamazovi	8	6,5	7	5,5	6,5	8,5	8	36	2.-6.	8:31
29	Michaela PALAŠČÁKOVÁ	Bohumil Hrabal Diamantové očko	8	8	7,5	7,5	6,5	8,5	9	39,5	1.	9:34
30	Dan RÝDL	Petr Nikl Zá hádky	4	4	6	4,5	3	5	4	21,5	27.	3:55

I. kolo / 2. kategorie

1	Jana MACHALÍKOVÁ	Slawomir Mrożek Revoluce	9	8	9	9,5	7,5	10	9	44,5	1.	4:29
2	Renata JURČOVÁ	Milan Rúfus Je ticho už	8	7	8	8,5	8	10	10	42,5	2.	5:07
3	Tereza LNĚNIČKOVÁ	Jaroslav Hašek O básnících	6	5,5	7,5	7	4,5	7	7	32,5	8.	7:01
4	Radim ŠÍP	Gérard de Nerval Kristus na hoře Olivetské	8,5	7,5	8	8	6,5	8	8	39,5	5.	6:32
5	Pavol NÁTHER	Woody Allen Vlmačova spoveď	8	8	8,5	8,5	7	8	8	40,5	4.	7:18
6	Martina JUSTUSOVÁ	Guillaume Apollinaire Vítazstvo	6,5	6	5	7	6,5	6	7	32	9.	6:45
7	Natálie BOČKOVÁ	Sabina Bermanová Žena, která se ponoři- la do srdce Světa	7,5	6,5	7,5	9	7	8	8	38	6.	7:26
8	Nina POMPOŠOVÁ	Uršula Kovalyk Červené topánky	6	5,5	7	8	6,5	7	8	34,5	7.	7:24
9	Alžbeta JURKOVIČOVÁ	Roald Dahl Aj jahňa môže zabiť	8	8	9	8,5	7,5	8	9	41,5	3.	9:05
10	Zuzana BÍREŠOVÁ	William Shakespeare Sonety	6	6	7	6,5	6	6	7	31,5	10.	5:40

Program 50. MFP

Pátek 17. října, M-klub

20:00 losování II. kola soutěže

VEČER Z HISTORIE MFP

Sobota 18. října

09:00 II. kolo soutěže /M-klub/

14:00 rozborový seminář /divadelní kavárna/

18:00 **CONDURANGO**

& BÁRA HRZÁNOVÁ /Sál Kz/

19:30 vyhlášení výsledků /M-klub/
přehlídka vítězů, slavnostní zakončení

Provozní doby

Pátek 17. října

divadelní kavárna - bar	08.00 – 19.00 hod.
M-klub: soutěž	08.00 – 18.00 hod.
M-klub: Večer z historie MFP	20.00 hod.
šatna - divadelní kavárna	08.00 – 19.00 hod.
šatna M-klub	18.00 – 24.00 hod.
bar M-klub	18.00 – 24.00 hod.

Sobota 18. října

divadelní kavárna - bar	08.00 – 19.00 hod.
M-klub: soutěž	08.00 – 13.30 hod.
Seminář - divadelní kavárna	
šatna - divadelní kavárna	08.00 – 20.00 hod.
šatna M-klub	17.00 – ? hod.
bar M-klub	18.00 – ? hod.
Sál KZ: Condurango	18.00 hod.

Festivalové menu

Hermelín na grilu a chléb	50 Kč
Párek v rohlíku, hořčice, kečup	20 Kč
Utopenec, chléb	30 Kč
Váhalova klobása, chléb, hořčice	40 Kč
Valašská kyselice, chléb	30 Kč
Guláš, chléb	70 Kč
Kuřecí řízek, bramborový salát	70 Kč
Smažený sýr, opékané brambory,	70 Kč
Šopský salát	55 Kč
Řecký salát	55 Kč
Domácí štrůdl s jablky	25 Kč
Valašský frgál 1/4	35 Kč

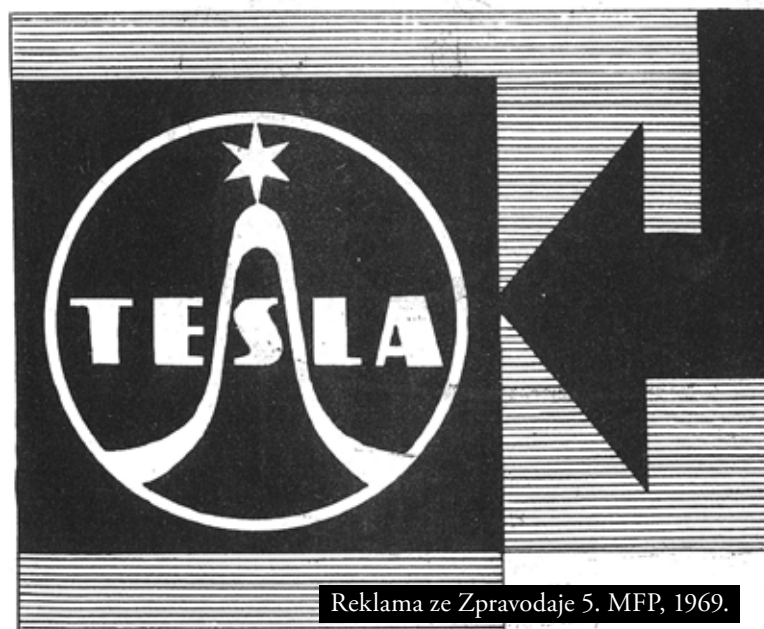
Přejeme Vám dobrou chuť.

Zde může být i vaše reklama:

vyrábíme:

- REPRODUKTORY
- REPRODUKTOROVÉ SOUSTAVY
- MIKROFONY
- ZESILOVAČE
- VYUČOVACÍ LABORATOŘE
- KINOTECHNIKA
- NASLOUCHACÍ PŘÍSTROJE
- STEREOSOUPRAVY
- DOROZUMÍVACÍ ZAŘÍZENÍ

Tesla Valašské Meziříčí

Reklama ze Zpravodaje 5. MFP, 1969.

ZAVÍRÁK ALEŠE LINDUŠKY

Kde končí štěstí, najdeš peklo

*Kde končí štěstí,
začíná peklo,
peklo v našich srdcích,
prázdnost v našich duších.*

*Kde končí cesta,
začíná propast,
propast v našich srdcích,
díra v naší duši.*

*Nepřestávej hledat,
nezůstávej v koutě,
chmury nechytanou tě,
slunce nemine tě.*

*Kde končí peklo,
začíná štěstí,
světlo v našich srdcích,
pokoj naší duši.*

Foto na titulní straně: Mária Schumerová, 2014.

Festivalové listy 50. Mezinárodního festivalu poezie pro účastníky festivalu vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, příspěvková organizace.

Redakce: Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka, Pavel Stojar, Nika Reiler, Bára Sobotková, Tereza Barošová, Aleš Linduška, Jiří Jurečka.